

در دیدار دست‌اندرکاران حج مطرح شد

تأکید رهبر انقلاب بر شرکت حجاج ایرانی در نماز جماعت اهل سنت

تأمین امنیت همه‌زائران به‌ویژه‌زائران ایرانی، جلوگیری از تکرار فجایع گذشته و تجدید نظر در افزایش هزینه‌ها، از مطالبات جدی جمهوری اسلامی است

رژیم صهیونیستی دولتهایی را که به سمت عادی‌سازی روابط با آن رفتند، استثمار می‌کند

عکاس: khamenei.ir

گران بهار برای کارهای بیهوده هدر داد.

■ **برادرانه‌با هم زندگی کنید**

حضرت آیت‌ا... خامنه‌ای با اشاره به این که حج، مظهر اتحاد امت اسلامی است، گفتند: سعی کنیم این اتحاد به هم نخورد، سعی کنید. ائمه (علیهم السلام) می‌رفتند در نماز جماعت پیش‌نمازی که در مسجد الحرام نماز می‌خواند شرکت می‌کردند، امام صادق (ع) می‌رفت شرکت می‌کرد. تعمّد داشت که این شرکت کند. ببینند این برای چیست؟ ما این

حرف‌ها را چرا یادمان می‌رود؟ مدام صدبار تکرار می‌کنیم، باز یکی از آن طرف صدایش بلند می‌شودراجع به مسئله شیعه و سنی و اختلافات و شکاف‌ها، چرا این کار را می‌کنند؟ چرا به‌سود دشمن کار می‌کنند؟ نمی‌دانند که انگلیس هائرت‌شان ایجاد اختلاف است و یکی از گسل‌هاوشکاف‌هایی که همیشه انگلیس‌ها استفاده کرده‌اند، شکاف بین شیعه و سنی بوده؟ حالا به تدریج دیگران هم یاد گرفتند و می‌رفت شرکت می‌کرد. تعمّد داشت که این

مراسم رونمایی از آثار جدید رهبر انقلاب با سخنرانی استاد قرائتی در مشهد برگزار شد

تفسیر نوآورانه آیت‌ا... خامنه‌ای از ۴ سوره قرآن کریم

نوائیان—آیین رونمایی چهار جلد جدید از آثار تفسیری رهبر انقلاب،پیش از ظهر دیروز، در تالار شهید سلیمانی دانشگاه علوم اسلامی رضوی،واقع در حرم مطهر امام‌رضا(ع) برگزار شد. به گزارش خراسان، در این مراسم که در آن، حجت‌الاسلام والمسلمین مروی،تولیت‌آستان‌قدس،یعقوب‌علی‌نظری،استادان خراسان رضوی،حجت‌الاسلام والمسلمین قرائتی و جمعی از فضایی حوزه‌ودانشگاه حضور داشتند، پس از بررسی محتوایی، ساختاری و شکلی کتاب‌های منتشر شده جدید، از آن‌ها رونمایی شد. آثار رونمایی‌شده، شامل تفسیر حضرت آیت‌ا... خامنه‌ای بر سوره‌های مبار که حمد، بقره، حشر و جمعه‌هستند که با همت انتشارات انقلاب اسلامی،وابسته به دفتر حفظ و نشر آثار رهبر انقلاب، به زیر طبع آراسته‌شده‌و در دسترس علاقه‌مندان قرار گرفته‌است.

■ **تفسیری با گرایش اجتماعی – سیاسی**
در ابتدای مراسم، مدیر تولید محتوای انتشارات انقلاب اسلامی، طی سخنانی، به پیشینه ورود رهبر انقلاب به مباحث مربوط به برگزاری جلسات تفسیر قرآن کریم در مشهد پرداخت و گفت: سال ۱۳۴۳ش، زمانی که رهبر معظم انقلاب، بنا به ضرورت، ناچار شدند از قم به مشهد بازگردند،نخستین جلساتتفسیرایشان در مشهدشکل گرفت؛دلیل این امر،توجه‌ویژه معظم‌له به این موضوع بود. جلسات ابتدایی، تفسیر در مسجد صدیقی‌ها برگزار شد و بعدها،باافزایش علاقه‌مندان و کافی نبودن فضای مسجد برای میزبانی از جلسات، به مدرسه میرزا جعفر انتقال یافت. شخصیت انقلابی حضرت آیت‌ا... خامنه‌ای از یک‌سو و از سوی دیگر، حضور کرده رده طلاب و دانشجویان جوان، باعث حساسیت ساواک به جلسات درس تفسیر ایشان شد و نهایتاً به تعطیلی آن‌ها در مدرسه میرزا جعفر انجامید. البته تقریباً مقارن همین زمان، جلسه تفسیر روزهای جمعه معظم‌له در مسجد امام حسن مجتبی(ع) منعقد می‌شد که بیشتر مخاطبان آن جلسات هم، جوانان و دانشجویان بودند. حجت‌الاسلام والمسلمین صابری افزود: ثمره تلاش‌ها برای جمع‌آوری وانتشار مکتوب محتوای آن جلسات، ابتدا به‌طبع تفسیر سوره براءت در سال ۱۳۹۶ انجامید که به‌علت ارزش بالای مباحث علمی مطرح‌شده در آن، کتابی‌نیز، به‌عنوان مکمل مکتوب یادشده، با محتوای روش و قواعد تفسیر سوره براءت، انتشار یافت.وی با اشاره به‌ندام برگزاری جلسات تفسیر رهبر انقلاب، بعد از پیروزی انقلاب اسلامی و در دوران ریاست‌جمهوری و پس از آن دوران رهبری معظم‌له، توضیح داد: بعد

■ **سخن شهید مطهری درباره آیت‌ا... خامنه‌ای**

دبیر شورای عالی حوزه‌علمیه خراسان وامام جمعه موقت مشهد، طی سخنان کوتاهی، به بیان نحوه شکل‌گیری جلسات درس تفسیر مقام معظم رهبری پرداخت و گفت: به‌یاد دارم که روزی، همراه با شهید کامیاب، هنگام خروج از مدرسه میرزا جعفر و در بست نواب، بار هبر معظم انقلاب روبه‌رو شدیم. به ایشان پیشنهاد برگزاری درس اخلاق دادیم. آیت‌ا... خامنه‌ای گفتند که درس اخلاق که نه، اما جلسات تفسیر را می‌توانیم برگزار کنیم. این جلسات با حدود ۵،

این برای همان اتحاد است. این اتحاد را هر چه می‌توانید بیشتر کنید.

■ **صهیونیسم؛ بلای فوری ونقد جهان اسلام**
رهبر انقلاب اسلامی، تماس‌های خوب و روشنگرانه با زائران کشورهای دیگر و استفاده از قرآن و قراء خوب را از جمله زمینه‌های افزایش اتحاد بر شمر دند و با تأکید بر این که صهیونیست‌ها بلای فوری ونقد جهان اسلام هستند، افزودند: افشای توطئه و طراحی صهیونیست‌ها از کارهای ضروری در حج است ودولت‌های عربی و غیرعربی که برخلاف خواست ملت‌ها و برای خواست آمریکا،به سمت عادی‌سازی روابط رژیم صهیونیستی رفته‌اند، بدانند این نشست و برخاست‌ها هیچ نتیجه‌ای نخواهد داشت، جز استثمار آن‌ها به‌وسیله رژیم صهیونیستی.

■ **وظیفه‌سنگین دولت‌میزبان**
حضرت آیت‌ا... خامنه‌ای به وظایف سنگین دولت میزبان و لزوم عمل این دولت بر اساس مصالح دنیای اسلام نیز، اشاره کردندو گفتند: تأمین امنیت همه‌زائران، به‌ویژه‌زائران ایرانی و جلوگیری از تکرار فجایع گذشته و همچنین تجدید نظر در افزایش هزینه‌ها، از مطالبات جدی جمهوری اسلامی است.ایشان در پایان از مسئولان حج درخواست کردند موضوع کاهش ایام حج را در دستور کار خود قرار دهند و برای آن راه‌حلی بیابند. در ابتدای این دیدار، حجت‌الاسلام والمسلمین نواب، نماینده ولی‌فقیه در امور حج و زیارت و آقای حسینی، رئیس سازمان حج و زیارت، گزارشی از تدارکات و برنامه‌های در نظر گرفته‌شده برای برگزاری مراسم حج امسال را بیان کردند.

بله، فلان افراد شیعه‌اند، فلان جاها شیعه‌اند، فلان جاها سنی‌اند. به آن‌ها هم رسیده شیعه و سنی! نکنید، برادرانه باهم زندگی کنید.
بله اختلاف‌نظر هست، در اعتقادات هم اختلاف‌نظر هست، در عقاید هم هست. اما اشتراک‌نظر هم هست. ما این همه مشترکات داریم، این همه موارد اشتراک داریم. این‌ها را استفاده کرده‌اند، شکاف بین شیعه و سنی نگذارید، نگذارید. امام(رضوان...علیه) ممنوع کردند نماز جماعت را در داخل کاروان‌ها و وقت گفتند نکنید، بروید در مسجد نماز بخوانید.

بله، فلان افراد شیعه‌اند، فلان جاها شیعه‌اند، فلان جاها سنی‌اند. به آن‌ها هم رسیده شیعه و سنی! نکنید، برادرانه باهم زندگی کنید.

بله اختلاف‌نظر هست، در اعتقادات هم اختلاف‌نظر هست، در عقاید هم هست. اما اشتراک‌نظر هم هست. ما این همه مشترکات داریم، این همه موارد اشتراک داریم.

استفاده کرده‌اند، شکاف بین شیعه و سنی نگذارید، نگذارید. امام(رضوان...علیه) ممنوع کردند نماز جماعت را در داخل کاروان‌ها و وقت گفتند نکنید، بروید در مسجد نماز بخوانید.

بله، فلان افراد شیعه‌اند، فلان جاها شیعه‌اند، فلان جاها سنی‌اند. به آن‌ها هم رسیده شیعه و سنی! نکنید، برادرانه باهم زندگی کنید.

بله اختلاف‌نظر هست، در اعتقادات هم اختلاف‌نظر هست، در عقاید هم هست. اما اشتراک‌نظر هم هست. ما این همه مشترکات داریم، این همه موارد اشتراک داریم.

استفاده کرده‌اند، شکاف بین شیعه و سنی نگذارید، نگذارید. امام(رضوان...علیه) ممنوع کردند نماز جماعت را در داخل کاروان‌ها و وقت گفتند نکنید، بروید در مسجد نماز بخوانید.

بله، فلان افراد شیعه‌اند، فلان جاها شیعه‌اند، فلان جاها سنی‌اند. به آن‌ها هم رسیده شیعه و سنی! نکنید، برادرانه باهم زندگی کنید.

بله اختلاف‌نظر هست، در اعتقادات هم اختلاف‌نظر هست، در عقاید هم هست. اما اشتراک‌نظر هم هست. ما این همه مشترکات داریم، این همه موارد اشتراک داریم.

استفاده کرده‌اند، شکاف بین شیعه و سنی نگذارید، نگذارید. امام(رضوان...علیه) ممنوع کردند نماز جماعت را در داخل کاروان‌ها و وقت گفتند نکنید، بروید در مسجد نماز بخوانید.

بله، فلان افراد شیعه‌اند، فلان جاها شیعه‌اند، فلان جاها سنی‌اند. به آن‌ها هم رسیده شیعه و سنی! نکنید، برادرانه باهم زندگی کنید.

بله اختلاف‌نظر هست، در اعتقادات هم اختلاف‌نظر هست، در عقاید هم هست. اما اشتراک‌نظر هم هست. ما این همه مشترکات داریم، این همه موارد اشتراک داریم.

استفاده کرده‌اند، شکاف بین شیعه و سنی نگذارید، نگذارید. امام(رضوان...علیه) ممنوع کردند نماز جماعت را در داخل کاروان‌ها و وقت گفتند نکنید، بروید در مسجد نماز بخوانید.

بله، فلان افراد شیعه‌اند، فلان جاها شیعه‌اند، فلان جاها سنی‌اند. به آن‌ها هم رسیده شیعه و سنی! نکنید، برادرانه باهم زندگی کنید.

بله اختلاف‌نظر هست، در اعتقادات هم اختلاف‌نظر هست، در عقاید هم هست. اما اشتراک‌نظر هم هست. ما این همه مشترکات داریم، این همه موارد اشتراک داریم.

استفاده کرده‌اند، شکاف بین شیعه و سنی نگذارید، نگذارید. امام(رضوان...علیه) ممنوع کردند نماز جماعت را در داخل کاروان‌ها و وقت گفتند نکنید، بروید در مسجد نماز بخوانید.

عکاس: شبخیز دهقان

وقتی می‌خواهی روابط خودت را با کسی قطع کنی، همه پُل‌ها را یکباره خراب نکن؛ باید از آن به دست بیاید؛ این تفسیر برای ورود به مبارزه و یافتن بینش مبارزه بود؛ وقتی از رویکرد اجتماعی در تفسیر سخن می‌گوییم، منظور مان همین است. حضور در تفسیر آیت‌ا... خامنه‌ای، روحیه‌ها و نگاه به آینده را تغییر می‌دادو اساسا با جلسات درس مشابه آن، فرق می‌کرد.

■ **قرآن را جدی بگیریم**

سخنران ویژه مراسم رونمایی از کتاب‌های تفسیری رهبر انقلاب، حجت‌الاسلام والمسلمین محسن قرائتی بود. وی با اشاره به تفسیر روزآمد قرآن کریم و ضرورت آن برای جامعه امروز، در صحبت‌هایش به نقد برخی رویکردها نسبت به قرآن کریم پرداخت و گفت: تفسیر را باید بر مبنای زندگی امروز ارائه کرد. یادم می‌آید یک‌بار مرحوم آیت‌ا... العظمی صافی گلپایگانی به من گفتند: تو چطور آیات الاحکام را به صورت عمومی تفسیر می‌کنی؟ گفتم: مثلاً «الطَّلَاق مَرَّتَان» (بقره – ۲۲۹)، مسئله فقهی است، ولی خوب، حالا یک کسی ازدواج نکرده‌است یا از دواج کرده، اما نمی‌خواهد همسرش را طلاق بدهد؛ این جا باید چه بگوییم؟ «الطَّلَاق مَرَّتَان» یک اصل مهم دار، یعنی

اندیشه

۱۰ راز تکامل عقل در کلام امام رضا(ع)

دستور العمل ثامن الحجج (ع) به مؤمنان برای پیشرفت آن‌ها در عرصه عقلانیت و بندگی خداوند

جواد نوائیان رودسری – فضل بن حسن طبرسی، آن نازنین دانشمند نامدار شیعه در قرن ششم هجری قمری که روزگاری نسبتاً طاولونی را در مشهد رضوی و خله خراسان گذراند و در سال ۵۴۸ق وفات یافت– یا به نقل «صاحب‌روضات» به شهادت رسید– و در جوار بارگاه ملکوتی ثامن الحجج (ع) مدفون شد، در مقدمه کتاب ارجمند و صاحب‌قدر «مکارم الاخلاق»، حدیثی از نبی مکرم اسلام، محمد مصطفی (ص) را به استناد منابع صحیح خویش آورده که آن حضرت فرموده است: «إِنَّمَا يُعِثُّ لَكُمْ مَكْرَمَ الْأَخْلَاقِ»؛ من از آن رو برانگیخته شدم که اخلاق کریمه و صفات ستوده و انسانی را در بشر، به کمال برسانم. بی تردید، آن وجود نازنین، پدر کلام و گفتار، مصداق آیه شریفه «لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ» (احزاب، ۲۱) بود و فرزندان بزرگوارش، ائمه معصومین (ع) نیز، با فعل و قول خود، بار تربیت انبای بشر را به دوش می‌کشیدند و وظیفه الهی تربیت انسان را به نیکوترین وجه، به انجام می‌رساندند. در سطر سطر کلام آن دُر دانه‌های آفرینش، می‌توان دستور العمل انسان بودن، انسانی تربیت شدن و به انسان متعالی رسیدن را دید و به گوش جان نیشید. نکته اساسی در این هدایتگری، تلاش آن آموز گاران الهی برای رساندن آدم به دروه انسانیت است؛ همان جایگاهی که خداوند برای نوع بشر در نظر گرفت و او را با چنین عطایی، به نیکویی نواخت و جلوه بزرگ کرامت خود را بر آدمیان ارزانی کرد و انسان، به عنوان اشرف مخلوقات، با قوه عقلانیتی که حق جل جلاله، در وجود او به ودیعه نهاد، امکان رسیدن به چنین مدارجی را یافت تا با پیروی از فرستادگان پروردگار، آن مسیر نورانی را طی طریق کند و به رضای الهی که برترین پاداش در دو جهان است، دست یابد.

■ **عقلانیت و تکامل آن**

سخن از عقل و عقلانیت به میان آمد؛ همان نعمتی که رسول حق (ص) در بارش فرمود: «مَثَلُ الْعُقَلِ فِي الْقَلْبِ كَمَثَلِ السَّرَاجِ فِي وَسْطِ الْبَيْتِ» (علل الشرایع، ج ۱، ص ۹۸)؛ مَثَل عقل در دل، مانند چراغی است که در میانه خانه نور افشانی می‌کند. انسان با این ویژگی، یعنی با قدرت تفکر و عقلانیتش از دیگر موجودات ممتاز شده‌است. به همین دلیل، آنان که در پیموند راه حق عزمی دارند و مجاهدتی، همواره در صددند تا با رساندن عقل خویش به کمال، در این مسیر پرفراز و نشیب، از این نعمت بزرگ بهره‌مند شوند و با آن، در طریق شناخت خدا، گام‌های استوار بردارند و مصداق «طُوبَى لَهُمْ وَحُسْنُ مَآبٍ» (رعد، ۲۹) باشند. بعد از این مقدمه کوتاه، به این سوال مهم می‌رسیم که انسان، برای تکامل عقل، باید واجد چه شرایطی شود و چگونه از پس تربیت خویش بر آید؟ کدام صفات است که عقل مؤمن، با وجود آن‌ها، اعتلا می‌یابد و رنگ کمال می‌گیرد؟ برای یافتن این معنا، مانند دیگر مفاهیم عالیه، باید که دست به دامان اولیای دین و ائمه معصومین (ع) و کلام ناب و گهربار آنان شد.

حضرت امام ابوالحسن علی بن موسی الرضا(ع) که جانم فدای او باد، در روایتی که آن را «ابن‌شعبه حُرّانی» از علمای بنام سده چهارم هجری، در کتاب شریف اتحاف العقول عن آل الرسول (ص)؛ صفحه ۴۴۳ (چاپ جامعه مدرسین / ۱۳۶۳ش) به‌استناد روایان معتبر نقل کرده‌است، ۱۰ ویژگی را برای کامل شدن عقل مؤمن ضروری می‌داند (این روایت در کتاب شریف بحار الانوار، جلد ۷۸، ص ۳۳۶، باب «واعظ الرضا(ع)» نیز به نقل از ثامن الحجج (ع) روایت شده‌است). مرور این حدیث گهربار، در ایام دهه کرامت و در آستانه سالروز ولادت سراسر نور و سروران ولی خدا و ولی‌نعمت‌ها، ما را با تبیین و تبرک نیکوست و هم از جهت بیشتر آموختن و بهتر دانستن: «و قال علیه السلام: لَا يَنْتَعِلُ عَقْلٌ مَرَّةً مُسْلِمٌ حَتَّى تَكُونَ فِيهِ عَشْرُ خِصَالٍ: الْخَيْرُ مِنْهُ مَأْمُولٌ وَالشَّرُّ مِنْهُ مَأْمُونٌ. يَشْتَكُرُ قَلِيلَ الْخَيْرِ مِنْ غَيْرِهِ، وَيَسْتَقِلُّ كَثِيرَ الْخَيْرِ مِنْ نَفْسِهِ. لَا يَسْأَلُ مِنْ طَلَبِ الْخَوَاجِ إِلَيْهِ، وَلَا يَمِلُ مِنْ طَلَبِ الْعِلْمِ طَوْلَ دَهْرٍ. الْفَقْرُ فِي اللَّهِ أَحَبُّ إِلَيْهِ مِنَ الْغِنَى. وَالذَّلُّ فِي اللَّهِ أَحَبُّ إِلَيْهِ مِنَ الْعِزِّ فِي دَعْوِهِ. وَالْحُمُولُ أَشْهَى إِلَيْهِ مِنَ الشَّهْرَةِ. ثُمَّ قَالَ (عليه السلام): الْعَاشِرَةُ وَمَا الْعَاشِرَةُ؟ قِيلَ لَهُ: مَا هِيَ؟ قَالَ (عليه السلام): لَا تَرَى أَخَذَ إِلَّا قَالَ: هُوَ خَيْرٌ مِنِّي وَأَتَقَى.»

امام رضا(ع) فرمود: عقل فرد مسلمان کامل نمی‌شود، مگر با ۱۰ ویژگی؛ [اول، دیگران را به خیر او امیدوار باشند، دوم، مردم] از شر و بدی‌های وی در امان بمانند، [سوم،] اندک خوبی دیگران را بسیار بشمارد، [چهارم،] خیر و خوبی بسیار خود را ناچیز در نظر بگیرد، [پنجم،] خواسته‌ها و حوایج دیگران او را دلتنگ نکنند، [ششم،] در طول دوران زندگی از دانش اندوزی خسته نشود، [هفتم،] فقر در راه خداوند، برای او از توانگری [در حال نافرمانی خدا] محبوب‌تر باشد، [هشتم،] پذیرش خواری در راه خدا را از محبوبیت در همراهی با دشمنان خدا [و انجام معاصی] بهتر و اولی‌تر بداند، [نهم،] گمنامی را بیشتر از شهرت بخواهد؛ سپس امام (ع) فرمود: و اما دهمین ویژگی و آن چیست؟ عرض کرد: آن چیست [ای پسر رسول خدا]؟ آن حضرت فرمود: دهمین خصلت آن است که هیچ کس را نبیند، مگر آن که بگوید وی از من بهتر و پرهیزگار تر است.